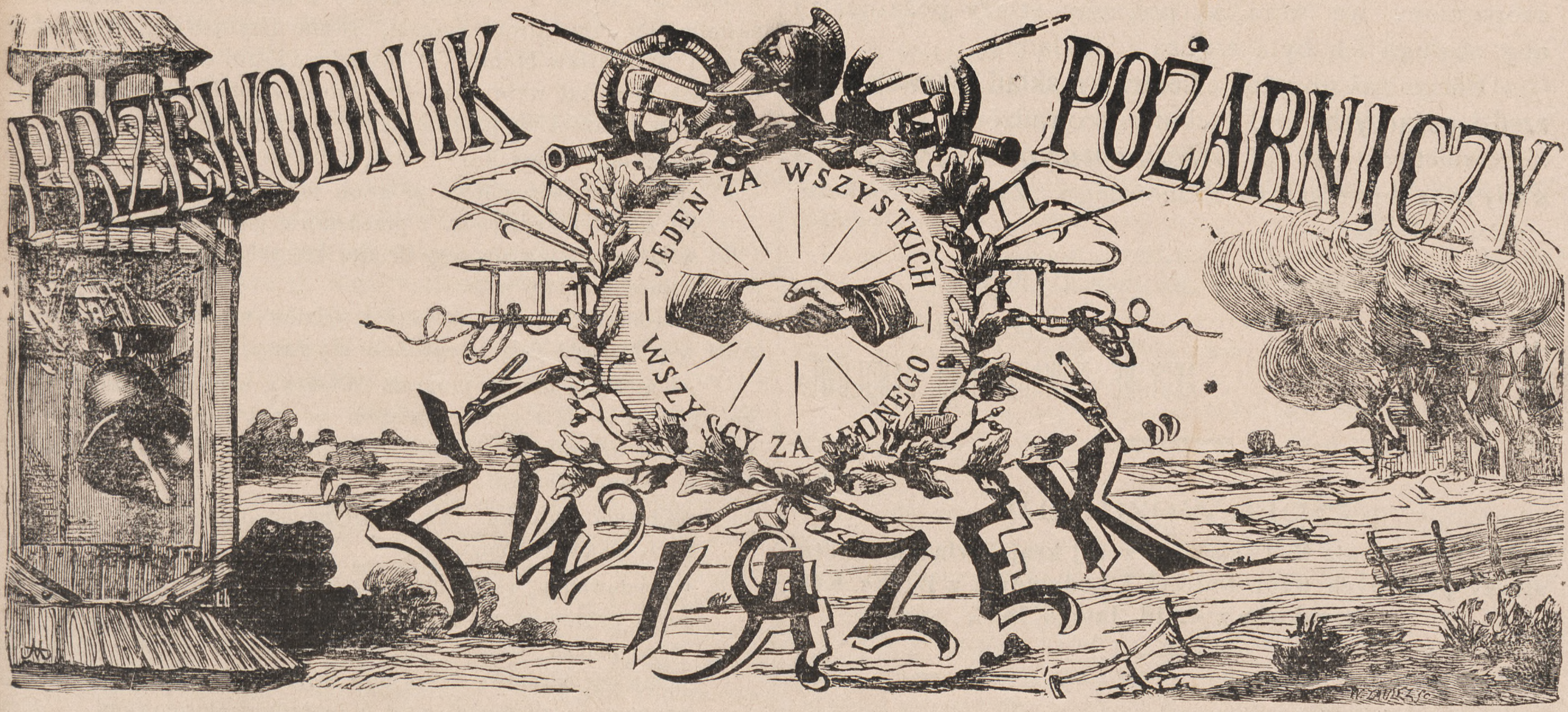
Rok VII. Miesiąc Kwiecień 1893. Nr. 4

Organ Towarzystw ochotniczych straży pożarnych Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Wychodzi 1. każdego miesiąca. Redakcya i Administracya we Lwowie, Rynek 17. I. p.

Przedpłata: W miejscu rocznie 2 złr. 40 cnt., półrocznie 1 złr. 20 cnt. — Z przesyłką rocznie 2 złr. 80 cnt., półrocznie 1 złr. 40 cnt

L. 169.

Odezwa

do wszystkich Naczelników ochotn. straży pożarnych.

Z dniem 1 kwietnia b. r. otwartym został przez galicyjskie akcyjne Towarzystwo handlowe **„Centralny skład sikawek i narzędzi pożarnych"** (ulica Jagiellońska l. 3 we Lwowie).

Oprócz sikawek najlepszego systemu, skład ten zaopatrzony jest również w drobne narzędzia i przybory mundurowe, jako to: hełmy, czapki, odznaki, toporki, gurty, linewki, instrumenta sygnałowe i konewki, jak również sztajgerskie narzędzia ratunkowe, jak: drabiny do przystawiania, wiszące, hakowe, dachowe, rozsuwalne, wory, koce ratunkowe i etc.

Zarząd galicyjskiego akcyjnego Towarzystwa handlowego, udając się do krajowego Związku o poparcie swych usiłowań, równocześnie obowiązuje się utrzymywać jedynie maszyny i narzędzia odpowiednie celowi, najlepszego wyrobu i systemu, a drobne przybory mundurowe i uzbrojenie odpowiadać będą w zupełności przepisom regulaminu służbowego, wydanego przez kraj. Związek i obowiązującego wszystkie Związkowe ochotnicze straże pożarne.

Komitet wykonawczy kraj. Związku jest przekonany że **„Centralny skład sikawek i narzędzi pożarnych"** rozporządzając dostatniemi środkami pieniężnemi, jako też fachowemi siłami wykonawczemi, odpowie wszelkim wymaganiom i potrzebom tak straży pożarnych, jak i gmin zaopatrujących się w narzędzia ratunkowe

Utworzenie **„Centralnego składu sikawek i narzędzi pożarnych"** przyczyni się znacznie do podniesienia obecnego stanu obrony pożarnej w ogóle, przez dostarczenie gminom maszyn i narzędzi trwałych i odpowiednich celowi, nadto wpłynie korzystnie i ułatwi przeprowadzenie tak pożądanej jednolitości w umundurowaniu i uzbrojeniu naszych korpusów strażackich.

Z komitetu wykonawczego krajowego Związku.

We Lwowie, dnia 30. marca 1893.

Za Naczelnika kraj. Związku:	Członek komit. wykonaw.:
Dr. Alfred Zgórski.	*Bruno Hryniewicz.*

Powołując się na powyższą odezwę zawiadamiamy Szanowne Towarzystwa strażackie także i ze swej strony, że otwieramy **„Centralny skład sikawek i narzędzi pożarnych"**, ulica Jagiellońska l. 3 we Lwowie.

Celem naszym jest uchronienie gmin i straży pożarnych od strat powstających przy nabywaniu sikawek i narzędzi często nieodpowiednich, a zawsze prawie drogich, przyczem uwzględniać będziemy, o ile możności, wyroby krajowe, zasługujące na poparcie i uznanie.

Równocześnie oznajmiamy, że tylko takie sikawki, narzędzia i przybory utrzymywać będziemy na składzie, które Szanowny Komitet wykonawczy kraj. Związku uzna za odpowiednie tak co do ceny, jako też i co do dobroci, sikawki zaś i narzędzia ratunkowe poddawane będą pod fachową próbę i ocenę Szanownego Komitetu wykonawczego kraj. Związku, lub wydelegowanej komisyi. Dla działu tego szczędzić nie bedziemy fun-

duszów, aby ten skład centralny był jak najbogaciej zaopatrzony we wszelkie potrzeby straży pożarnych i aby obsługa ich była szybka i dokładna.

Chcąc zaś aby ten **„Centralny skład sikawek i narzędzi pożarnych“** był fachowo prowadzony, oddaliśmy kierownictwo jego p. ***Aleksandrowi Piotrowskiemu*** sekretarzowi Szanownego „Związku“ ochotn. straży pożarnych.

We Lwowie, dnia 30. marca 1893.

GALICYJSKIE
AKCYJNE TOWARZYSTWO HANDLOWE.

Sprawozdanie

z IV. posiedzenia Rady zawiadowczej kraj. Związku ochotn. straży pożarnych Król. Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem z d. 18. lutego 1893.

(Dokończenie.)

Rada zawiadowcza zatwierdzając powyższe sprawozdanie, postanawia na wniosek Dr. Alfreda Zgórskiego:

a) wyłączyć kwotę 1.500 zł. z funduszu bieżącego, zakupić listy Banku krajowego i wartość tych listów wcielić do depozytu Związku;

b) wnieść podanie do krak. Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń o subwencyę na rzecz kraj. Związku, na r. 1893 w kwocie najmniej 1000 zł. w. a.

IV. W sprawie ustanowienia miejsca i daty VI. walnego Zjazdu strażackiego, po dłuższej i wyczerpującej dyskusyi, w której udział brali pp. Hryniewicz Bruno, Locher August, Dr. Ludwik Cwiklicer, Emanuel Sygiericz i Mühln Władysław, Rada zawiadowcza uchwala rozstrzygający wniosek Dra Alfreda Zgórskiego, a mianowicie:

VI. walny Zjazd strażacki odbędzie się we Lwowie w dniach 8. i 9. lipca br. (sobota i niedziela). Zjazd ten ograniczy się li tylko do czynności statutowych i udział w zjeździe wziąść mają tylko umocowani delegaci straży.

Rada zawiadowcza jest zdania, że obecność uczestników, jako naszych następców w pracy około rozwoju pożarnictwa krajowego jest bardzo pożądaną i potrzebną podczas zjazdów peryodycznych, gdyż młodsi towarzysze wiele widzieć i nauczyć się mogą, jednak ze względu, że podczas projektowanej w r. 1894 Wystawy powszechnej i wystawy sikawek i narzędzi ratunkowych we Lwowie, Rada zawiadowcza zamierza urządzić ćwiczenia popisowe wszystkich korpusów straży związkowych, przeto wzywa dotyczące komendy korpusów, aby w roku bieżącym starały się zaoszczędzić kosztów i zachować współudział uczestników do roku przyszłego, gdzie korzyści, jakie uczestnicy odniosą ze zwiedzenia wystawy i udziału w zbiorowych ćwiczeniach będą znacznie i bez porównania większe, aniżeli mogli by je odnieść ze Zjazdu tego rocznego, ograniczonego li tylko do czynności statutowych.

Porządek dzienny obrad ułoży Komitet wykonawczy w granicach statutu. Wszelkie wnioski do VI. walnego Zjazdu mają być przesłane pisemnie na ręce Komitetu wykonawczego najdalej do dnia 1. czerwca br.

V. W sprawie udziału kraj. Związku w Wystawie powszechnej krajowej we Lwowie w r. 1894 p. Aleks. Piotrowski przedkłada następujące sprawozdanie:

Grupa XXV. projektowanej Wystawy powszechnej we Lwowie w r. 1894 obejmować będzie przedmioty z zakresu:

a) przyrządów gimnastycznych;

b) straże pożarne, sikawki, rynsztunki strażackie i urządzenia pożarnicze.

Urządzeniem tej grupy zająć się ma Sekcya XXV. złożona z ludzi fachowych i w skład której z naszej strony zaproszeni zostali: Pp. Dr. Alfred Zgórski, Bruno Hryniewicz, Władysław Turski, Władysław Mühln i Aleksander Piotrowski. Przewodniczącym sekcyi został wybranym Dr. Alfred Zgórski, referentem zaś dla spraw strażackich p. Aleksander Piotrowski.

Zadaniem sekcyi jest:

a) opracować szczegółowo program tego działu Wystawy, który jej został przydzielony i przedstawić go komitetowi;

b) wskazać wystawców tego działu, którychby do udziału w Wystawie zaprosić należało;

c) przedstawić komitetowi skład sędziów wystawowych;

d) współdziałać przy urządzaniu Wystawy;

ad a) Szczegółowy program Wystawy narzędzi pożarniczych itp. nie może się różnić w niczem od raz przyjętych form na wystawach używanych — oprócz tego jednak członkowie Sekcyi XXV.b. zażądać powinni:

1. osobnego budynku, czy pawilonu na umieszczenie nadesłanych sikawek i narzędzi;

2. wybudowania wspinalni wzorowej, która by zarazem tworzyła przedmiot wystawowy i posłużyła do odbycia zbiorowego popisu strażackiego — w wspinalni na dole, może się pomieścić wzorowe urządzenie strażnicy pożarnej (pogotowia nocnego i dziennego) wraz z aparatami alarmowemi — góra zaś zaopatrzona być może w wieżę obserwacyjną wzorowo urządzoną z przyrządami sygnalizującemi pożar etc. W wspinalni umieści się również suszarnia do węży wraz z wzorowemi i praktycznemi przyrządami używanemi do wyciągania węży. Plan techniczny wspinalni wypracuje inżynier p. Wł. Turski.

ad b) Z wystawców zaproszenie otrzymają:

z firm krajowych:

Wenke i Rożen, Peterseim i Zieleniewski w Krakowie. J. Chylewski w Tarnowie.

z zagranicznych:

J. C. Jauck z Lipska, Tretzer z Warszawy, R. A. Smekal z Pragi, E. Thursfield, Knaust, Kernreiter, Hekele, Syrowy, Deckert i Homolka (telegr. pożar.), Józef Dobrowolski, A. Kohl (węże) z Wiednia, R. Czermack z Cieplic, J. Kölsch z Gracu, E. C. Flader z Sorgenthal, Albert Samassa, Leibach, T. Smekal Wtwe z Czech, Wilhelm Riedl z Graslitz (instr. muz. straż.), Konrad Rosenbauer z Lincu (drabiny). Josef Heim w Tels (węże), Karl Prokop z Böhm. Leipa (hełmy) i wiele innych znanych i renomowanych firm, trudniących się wyłącznie wyrobem narzędzi pożarniczych.

ad c) Na sędziów wystawowych przedstawieni zostaną: z łona Rady zawiadowczej: pp. Hryniewicz Bruno, Turski Władysław, Mühln Władysław i Dr. Ludwik Cwiklicer.

ad d) Współdziałanie kraj. Związku w pomienionej Wystawie przekazuje się przytoczonym na wstępie członkom Sekcyi XXV. z uwagą, że ze strony kraj. Związku pomiędzy okazami wystawowemi zamieszczone będą:

a) wszystkie druki i pisma przez kraj. Związek wydane;

b) „Przewodnik pożarniczy“ i „Podręcznik“;

c) modele narzędzi ratunkowych i rysunki służące do nauki o pożarnictwie podczas przeprowadzonych kursów strażackich.

Wykonanie powyższych czynności przekaże Rada zawiadowcza członkom Sekcyi XXV.

Rada zawiadowcza przyjmując powyższe sprawozdanie do wiadomości, przekazuje wykonanie powyższych czynności członkom Sekcyi XXV., powołanym do komitetu wystawowego z grona Rady zawiadowczej.

VI. Dr. Alfred Zgórski, jako referent, przedstawia wniosek komitetu wykonawczego wystąpienia z austryackiego Związku strażackiego. Referent przedkłada dotyczące korespondencye i omawia dotychczasowe stosunki z tym Związkiem, z czego okazuje się, że my wcale żadnych nie odnosimy z tego stosunku korzyści dla fachowego rozwoju pożarnictwa, zaś ten-

dencye polityczne tego Związku nie odpowiadają wcale naszym dążeniom i zapatrywaniom. Z tych samych motywów wystąpił ze Związku austryackiego czeski Związek strażacki.

Rada zawiadowcza uchwala:

a) wystąpienie naszego Związku z austryackiego Związku strażackiego;

b) zawiadomienie o tej uchwale Związku czeskiego.

VII. W sprawie nabycia modeli sikawek i narzędzi ratunkowych do nauki podczas kursów i wykładów o pożarnictwie, p. Aleks. Piotrowski przedkłada następujący wniosek:

Rada zawiadowcza uchwali zakupno osobnej szafy dla biura kraj. Związku, w której mają być pomieszczone regulaminem przepisane umundurowanie i uzbrojenie, wzory odznak starszeństwa i inne narzędzia ratunkowe i tak: 1 hełm przepisowy towarzysza, dziesiętnika i naczelnika, 1 gurt z karabinem stałym, 1 karabin t. zw. ósemka, 1 toporek, 1 linewka, 1 worek ratunkowy, 1 latarnia szteigerska, 1 koneweczka do wody z rzemykami. Wzory odznak starszeństwa wyszyte na kołnierzach. Modele narzędzi ratunkowych w $^1/_8$—$^1/_{12}$ nat. wielkości, a mianowicie: 1 drabina prosta 4 mtr. dług. z 2 hakami ogniowemi, 1 drabina składana z 3 części, 1 drabina wysuwalna bezkoleśna, 1 gąsior, 1 drabina hakowa z hakami prostemi, 1 gonciarka, 1 drabina dachowa składana, 1 drabina hakowa z 1 hakiem, 1 model beczkowozu 2-kołowego, 1 model beczkowozu 4-kołowego. Model sikawki ssąco-tłoczącej ze szklannymi cylindrami i szklannym kotłem wietrznym (z futerałem drewnianym). Modele wentyli klapowych, kulowych i stożkowych. Modele tłoków.

Modele powyższe służyć będą dla wydawania informacyi zgłaszającym się o wskazówki przy nabyciu rekwizytów i organizacyi straży, będą używane do wykładów (kursów) o pożarnictwie w r. b. w kraju urządzać się mającym, w końcu zaś użyte będą podczas Wystawy kraj. w 1894, gdzie dadzą obraz urządzanych wykładów o pożarnictwie.

Różne systemy maszyn ratunkowych i sikawek przedstawione będą na rysunkach technicznych, które sporządzi sekretarz Związku.

Na pokrycie wydatków na pomienione wzory Rada zawiadowcza uchwali do dyspozycyi Komitetu wykonawczego kwotę 150 zł.

Rada zawiadowcza przyjmując powyższe wnioski, przekazuje Komitetowi wykonawczemu ich przeprowadzenie, wyznaczając kredyt na ten cel 150 zł.

VIII. W sprawie zaprowadzenia normalnego gwintu przy sikawkach, p. Zygmunt Miczyński przedkłada następujący elaborat:

Piąty Walny zjazd strażacki przekazał Radzie zawiadowczej obowiązek ustanowienia normalnego gwintu przy sikawkach i wężach. Że uchwała w tym względzie już dawno powinna była zapaść w Związku krajowym straży ogniowych, to nie ulega wątpliwości, gdyż dziś mamy wskutek tego w kraju u pojedynczych straży ogniowych kilka gwintów różnorodnych, ba, nawet gdzieniegdzie jedna i ta sama straż, posiada sikawki z różnymi gwintami. Przez to pozbawione są straże ogniowe olbrzymich korzyści w czasie pożaru a mianowicie: możności już to wzajemnego wypożyczania sobie węży już to łączenia takowych ze sobą w celu prowadzenia wody na dalsze odległości i niejeden pożar przez to jeśli nie przybrał większych rozmiarów, to przynajmniej śmiało rzec można mógł być kosztem połowy pracy prędzej ugaszony. Najwięcej rozpowszechnione są w kraju naszym dwa systemy gwintów, a mianowicie gwint wiedeński czyli Knaustowski Nr. 6 zwany także austryackim i gwint saski. Więcej jednak jest używany gwint wiedeński Nr. 6 i wprowadzenie tegoż wydaje mi się zupełnie na miejscu, gwint ten bowiem jest nie tak drobnym, jak saski, przez co łatwiej go oczyścić w czasie pożaru, jeżliby się przez upadnięcie zanieczyścił, a nadto jest to gwint tępy podczas gdy saski jest ostrzejszy i w skutek tego ulega łatwiej wyszczerbieniu lub zagięciu.

Z tych powodów Świetna Rada zawiadowcza zechce powziąść następującą uchwałę:

1) Jako gwint normalny przy sikawkach i wężach przyjmuje się dla straży ogniowych w Królestwie Galicyi, Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem gwint wiedeński czyli Knaustowski Nr. 6, zwany także austryackim.

2) Wszystkie gwinty normalne tj. mutry i holendry przy sikawkach i wężach mają być wykonywane z mosiądzu lub brązu bez błędu i być zawsze jednakowe.

3) Żadna straż ogniowa ochotnicza w naszym kraju nie jest obowiązaną do przyjęcia sikawki nie posiadającej gwintów normalnych.

4) Rada zawiadowcza uchwala zakupić jeden egzemplarz stalowego konusa z gwintem normalnym Nr. 6 u firmy Knausta w Wiedniu celem porównywania, o ile gwinty są dokładnie wytoczone przez pojedyńczych fabrykantów, lub w wypadkach spornych.

5) O uchwale tej zostaną uwiadomione nie tylko komendy straży ogniowych, ale zarazem Wysoki Wydział krajowy, jako też i Rady powiatowe.

Rada zawiadowcza zatwierdzając wnioski referenta przekazuje Komitetowi wykonawczemu ich przeprowadzenie, nadto postanawia zakupić do zbiorów Związku jedną sztukę gwintu normalnego, jako okaz i model dla straży i fabrykantów.

IX. W sprawie „Podania wskazówek jakich się trzymać przy nabywaniu sikawek i narzędni ratunkowych“ odczytał referent Dr. Zygmunt Miczyński obszerny i wyczerpujący fachowo zestawiony elaborat. Na wniosek Dr. Alfreda Zgórskiego, Rada zawiadowcza postanawia:

a) zamieścić samoistną tę rozprawę jako artykuł fachowy w jednym z najbliższych Nr. Przewodnika pożarniczego, zaś na następnem posiedzeniu Rady zawiadowczej przeprowadzić szczegółową i wyczerpującą dyskusyę;

b) zakupić manometer i vacuummeter oraz narzędzia potrzebne do przeprowadzania fachowych prób sikawek; narzędzia te mają być przechowane przy kancelaryi kraj. Związku i udzielane strażom, gminom lub inspektorom pożarnym w miarę żądania i potrzeby.

X. P. Władysław Turski przesłał na ręce Komitetu wykonawczego następujący:

Referat

o lustracyach straży pożarnych dokonanych w r. 1892 przez sekretarza Związku p. Piotrowskiego.

1) Lustracya ochotn. straży poż. w Bóbrce dnia 17. maja 1892.

Stan korpusu: 18 ludzi. Stan taboru: 3 sikawki, 100 mtr. węży, 6 beczkowozów 2 kołowych około 1000 l. pojemności, 1 wóz rekwizytowy, 1 drabina, 3 gąsiory, 2 gonciarki.

Zauważone braki: za mało beczkowozów i węży; brak wspinalni, brak zbiorników wodnych; za słaby liczebnie korpus; niedość staranne utrzymanie rekwizytów. Brak należytej opieki nad strażą ze strony gminy; brak subwencyi dla korpusu; zaniedbanie przepisów ustawy ogniowej i budowlanej.

Zarządzono: usterki i braki wykazano Naczelnikowi straży, Zwierzchności gminnej i Wydziałowi powiatowemu, z wskazówkami poprawienia tych wykazanych braków.

Wniosek. Z początkiem r. 1893 zażądać od Naczelnictwa szczegółowego raportu, mianowicie co do wykazanych usterek.

2) Lustracya ochotn. straży poż. w Rohatynie dnia 18. maja 1892.

Stan korpusu: 32 ludzi; stan taboru: 3 sikawki (z których 2 liche) o wydatności około 400 l. w minucie, 30 m. węży, 9 beczkowozów około 1500 l. pojemności, 1 drabina.

Zauważone braki: brak szopy na rekwizyta, za mało sikawek, brak wspinalni, braki w umundurowaniu i uzbrojeniu, ćwiczenia praktyczne i teoretyczne zaniedbane, brak pogotowia pomocniczego, zaniedbanie ustawy budowlanej i ogniowej.

Zarządzono: usunięcie usterek przez odniesienie się do Naczelnictwa, Zwierzchności gminnej i Wydziału powiatowego.

Wniosek. Z początkiem r. 1893 zażądać od Naczelnictwa szczegółowego raportu, mianowicie co do wyszczególnionych usterek.

3) Lustracya ochotn. straży poż. w Przemyślanach dnia 19. maja 1892.

Korpus jeszcze nie zorganizowany.

Tabor stanowią 3 liche sikawki tłoczące, 4 m. węży, 10 beczkowozów.

Zarządzono: wezwano gminę za pośrednictwem Wydziału powiatowego o zorganizowanie korpusu i taboru.

Wniosek: o przebiegu z organizacyi zażądać raportów od okręgowego delegata.

4) Lustracya ochotn. straży poż. w Podhajcach dnia 21 maja 1892.

Stan korpusu: 44 ludzi.

Stan taboru: 2 sikawki o wydatności około 250 l. w minucie, 8 sikawek ręcznych, 8 beczkowozów około 2.000 l. pojemności, 1 drabina, 2 gąsiory, 5 gonciarek.

Zauważone braki: brak wspinalni, strażnicy i wozu rekwizytowego; za mało beczkowozów i zbiorników wodnych; brak pogotowia pomocniczego i rewizyi ogniowych; gmina zalega z wypłatą subwencyi dla straży.

Zarządzono: usunięcie braków przez Naczelnictwo i Wydział powiatowy.

Wniosek. Zażądać od Naczelnictwa raportu mianowicie co do wykazanych braków, z początkiem 1893 r.

5) Lustracya ochotn. straży poż. w Brzeżanach dnia 22. 1892.

Stan korpusu: 63 ludzi umundurowanych i 41 nieumundurowanego „oddziału bezpieczeństwa“.

Stan taboru: 3 sikawek o 400 l. wydatności wody w minucie, 486 m. węży, 9 beczkowozów około 3.000 l. pojemności, 2 drabiny składane, 6 gąsiorów, 12 gonciarek i strzechówek, wóz rekwizytowy, wóz ratunkowy, koc, most gzymsowy, aparat dymowy, 2 zwijadła.

Zauważone braki: niedostateczne wyćwiczenie w układaniu linji wężowych i drobne usterki w manipulacyi kancelaryjnej.

Zarządzono: przesłano dotyczące uwagi do Naczelnictwa.

Wniosek: zażądać raportu od Naczelnictwa z początkiem 1893 roku.

6) Lustracya ochotn. straży poż. w Tarnopolu dnia 23. maja 1892.

Stan korpusu: 22 ludzi.

Stan taboru: 1 sikawka ,2 prądowa wydatności około 200 l. w minucie, 100 m. węży, 1 wóz rekwizytowy, 1 drabina składana, 2 drabiny hakowe.

Nadto wzorowy tabor straży miejskiej.

Zauważone braki: za słaby liczebnie korpus, brak należycie prowadzonej książkowości, brak funduszów.

Zarządzono: odniesiono się o zaradzenie brakom, do Naczelnictwa, Zwierzchności gminnej i Wydziału powiatowego.

Wniosek: zażądać raportu od naczelnictwa z początkiem 1893. r.

7) Lustracya ochotn. straży poż. w Zbarażu dnia 24. maja 1892.

Stan korpusu: 44 ludzi.

Stan taboru: 3 sikawki liche, 100 m. węży, 4 beczkowozy około 1.000 l. pojemności, 1 drabina składana, 4 gonciarki.

Zauważone braki: brak wyćwiczenia i karności w korpusie, za mało sikawek, beczkowozów i drabin, brak wspinalni i szopy na rekwizyta, brak pogotowia pomocniczego, brak funduszów i subwencyi od gminy.

Zarządzono: odniesiono się pisemnie do Naczelnictwa, Zwierzchności gminnej, Wydziału powiatowego i kilku osób pływowych o zajęcie sią poprawą stosunków, zreorganizowaniem korpusu i taboru.

Wniosek: z wiosną r. 1893 ponowić lustracyę.

8) Lustracya ochotn. straży poż. w Złoczowie dnia 26. maja 1892.

Stan korpusu: 42 ludzi.

Stan taboru: 3 sikawki około 500 l. wydatności wody w minucie, 300 m. węży, 15 beczkowozów pojemności około 5.000 l., 1 drabina składana, 4 gąsiorów, 8 gonciarek, 2 zwijadła, 1 wóz rekwizytowy.

Zauważone braki: za mało beczkowozów, brak wieży obserwacyjnej, drobne usterki w manipulacyi.

Zarządzono: odniesiono się pisemnie do Naczelnictwa, Zwierzchności gminnej i Wydziału powiatowego w sprawie zaradzenia brakom.

Wniosek: Zażądać raportu od Naczelnictwa z początkiem 1893 roku.

9) Lustracya ochotn. straży poż. w Brodach dnia 26. maja 1892.

Stan korpusu: 33 ludzi.

Stan taboru: 4 sikawki wydatności wody około 400 l. w minucie (z tej liczby 2 sikawki tłoczące z rurami skrętnemi), 80 m. węży, 4 beczkowozy około 1200 l. pojemności, 1 wóz rekwizytowy, 1 drabina składana, 3 gąsiory, 4 gonciarki.

Zauważone braki: pewna dezorganizacya korpusu, ćwiczenia i pogotowia nie są należycie prowadzone, sikawki źle utrzymane, książkowość nie prowadzona, Walne Zgromadzenie od 2 lat nie zwoływane, subwencya przez gminę nie wypłacana.

Zarządzono: odniesiono się pisemnie do Naczelnictwa, Zwierzchności gminnej, Wydziału powiatowego, oraz osób wpływowych w mieście o zaradzenie brakom i naprawę organizacyi korpusu.

Wniosek: Z wiosną 1893 roku należy ponowić lustracyę.

10) Lustracya ochotn. straży poż. w Busku dnia 27. maja 1882.

Stan korpusu: 24 ludzi,

Stan taboru: 1 stara sikawka tłocząca z rurą skrętną, 3 beczkowozy.

Zauważone braki: brak taboru prawie zupełny, brak umundurowania i uzbrojenia w korpusie, brak zbiorników wodnych, brak pogotowia i td. subwencyi korpus od gminy nie pobiera.

Zarządzono: odniesiono się pisemnie do Naczelnictwa i Wydziału powiatowego o zorganizowanie korpusu i taboru.

Wniosek: Z wiosną 1893 roku ponowić lustracyę.

11. Lustracya ochotn. straży poż. w Radziechowie dnia maja 1892.

Stan korpusu; 23 ludzi.

Stan taboru: 3 sikawki o wydatności wody około 300 l. w minucie, 100 m. węży 6 beczkowozów około 1000 l. pojemności, 1 drabina składana, 3 drabin hakowych, 1 gąsior, 1 wóz rekwizytowy, 1 zwijadło.

Zauważone braki: za słaby liczebnie korpus, ćwiczenia i pogotowia nie dość ściśle pełnione, za mało beczkowozów, brak zbiorników wodnych, ustawa ogniowa i budowlana nie są przestrzegane.

Zarządzono: odniesiono się pisemnie do Naczelnictwa i Wydziału powiatowego o zaradzenie brakom.

Wniosek: zażądać z początkiem 1893 roku raportu od Naczelnictwa.

Uwagi ogólne. Z 11 korpusów zlustrowanych w Maju 1892 roku, jako rozwijające się prawidłowo można uważać 5 korpusów mianowicie: Brzeżański, Podhajecki, Tarnopolski, Radziechowski i Złoczowski. Nad korpusami: Brodzkim, Buskim, Bobreckim, Przemyślańskim, Rohatyńskim i Zbarazkim należy czuwać baczniej bądź przez delegatów bądź bezpośrednio, celem doprowadzenia ich do należytej organizacyi.

Sprawozdanie powyższe przyjmuje Rada zawiadowcza do wiadomości i przekazuje Komitetowi wykonawczemu przeprowadzenie wniosków referenta.

XI. Wskutek wniesionych podań udzielono zapomogi na zakupno rekwizytów ratunkowych strażom ochotniczym w Horyńcu 30 złr., w Pruchniku 30 złr. i w Delatynie 20 złr. Zapomogi strażom ochotniczym w Pruchniku i Delatynie wypłacone być mają po nadesłaniu deklaracyi przystąpienia do krajowego Związku.

XII. P. Emanuel Sygiericz, wnosi aby z powodu 50-cio letniego jubileuszu Jego świątobliwości Papieża Leona XIII. Rada zawiadowcza wysłała imieniem straży pożarnych krajowych następujące pismo:

Rada Nadzorcza Związku ochotniczych straży pożarnych Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, w najradośniejszym dniu Jubileuszu biskupiego Waszej Świętobliwosci, we Lwowie zgromadzona zanosząc w tym dla całej Polski najradośniejszym dniu najgorętsze za Waszą Świętobliwość modły: odważa się w największej pokorze, dając wyraz swego posłuszeństwa i miłości ku Stolicy Apostolskiej, przesyłając swe najpokorniejsze życzenia przedewszystkiem, by Bóg Wszechmocny dozwolił Waszej Świątobliwości pełną wolnością Świętej Matki Kościoła się cieszyć, a składając u Stóp Jego Tronu życzenia; uprasza o Apostolskie Błogosławieństwo dla całej Krajowej Straży pożarnej.

Rada zawiadowcza uchwala powyższy wniosek z modyfikacyą uczynioną przez Dr. Alfreda Zgórskiego, aby hołd ten przesłać pisemnie na ręce Jego Ekscellencyi Arcybiskupa Lwowskiego z prośbą o złożeniem go imieniem Rady zawiadowczej kraj. Związku u stóp Tronu Jego Świętobliwości papieża Leona XIII.

Dr. Ludwik Cwiklicer wnosi, aby Rada zawiadowcza ze swej strony odniosła się do Wydziału krajowego o energiczniejsze wykonywanie przepisów ustawy o policyi ogniowej w miasteczkach powiatu Dobromilskiego.

Rada zawiadowcza uchwala powyższy wniosek.

Komitet wykonawczy ma nadto na podstawie aktów i relacyi lustratorów i komend strażackich odnieść się do Wydziału krajowego z prośbą, aby ustawa o policyi ogniowej i w innych powiatach również energiczniej przeprowadzana była, gdyż do tego czasu władze powiatowe sprawą tą nadzwyczaj mało się zajmują.

Na tem posiedzenie zakończono o godzinie 9-tej wieczór.

We Lwowie, dnia 17. lutego 1893 r.

Dr. A. Zgórski. Zast. Naczelnika. ***A. Piotrowski.*** Sekretarz.

Ruch Towarzystw pożarnych.

Protokół

z Walnego gromadzenia ochotniczej straży pożarnej w Baranowie z dnia 19. marca 1893.

Przewodniczący, zastępca prezesa, p. Stanisław Borowski, członkowie Wydziału: naczelnik straży: p. Edmund Solarski, pp. dr. Teofil Bąkowski, Witold Kozłowski, Edward Solarski, Marcin Madej, lustrator. Członków czynnych 17.

Odczytano poprzedni protokół, jak również uchwałę Rady gminnej z dnia 4. marca 1893, w sprawie przyjęcia przez straż ochotniczą obowiązków straży gminnej, co dotąd nie nastąpiło, gdyż straż postawiła warunek, aby gmina przedłożyła Radzie nadzorczej jakoteż całemu korpusowi, jakim datkiem się przyczyni do utrzymania straży.

W roku ubiegłym załatwiono exhibitów 49.

Od dnia 1. maja do 1. listopada 1892 straż odbywała ćwiczenia gimnastyczne i musztre w każdą niedzielę popołudniu od godz. 4 do 6, a ponieważ pora letnia i jesienna od żniw począwszy, najwięcej jest narażoną na pożary, tak dla upałów zwykłych w tym czasie i dla największej po żniwach ilości zebranej słomy, komenda wprowadziła stójki nocne, począwszy od dnia 20. lipca 1892 na czas 3 miesięcy. Stójki te według ułożonego dla nich regulaminu, pełnili strażacy a nawet i komendanci z powodu małej ilości członków i to od godz. 8 wieczór do godz. 4 rano, czuwając. Strażnicą dla straży ogniowej ochotn. jest gminna stodoła w której znajdują się wszelkie przyrządy strażackie. Stójki te zakończono z dniem 15. października 1892.

Według kroniki strażackiej, straż ochotnicza w ubiegłym roku po dzień dzisiejssy brała udział przy pożarach, a to: w Baranowie dnia 17. lutego 1892, w Mokrzyszowie pow. Tarnobrzeg dnia 20. sierpnia 1892, w Dmytrowie dużym dnia 22. sierpnia 1892, w Baranowie dnia 24. września 1892, w Baranowie dnia 16. października 1892, wywiązując się sumiennie ze swego zadania, dalej na nabożeństwach dnia 18. sierpnia 1892 z powodu imienin Najj. Pana, dnia 4. października 1892 z powodu imienin Najj. Pani, dnia 1. stycznia 1893 z powodu św. Noworocznego, dnia 4. maja na nabożeństwie św. Floryana, dnia 26. kwietnia 1892 na pogrzebie członka Wydziału i wspierającego ś. p. ks. kanonika jubilata Antoniego Janczury. W roku ubiegłym Wydział Rady nadzorczej odbył 9 posiedzeń.

Sprawozdanie rachunkowe za czas od 1. stycznia 1892 do końca grudnia 1892:

Przychód roczny w kwocie	154 złr.	52 kr.
Rozchód roczny w kwocie	110 „	28 „
Pozostałość kasowa w gotówce wynosi . .	44 złr.	24 kr.

Zgromadzenie rachunki te przyjęło, udzieliło absolutoryum Wydziałowi, oraz uznanie za gorliwą pracę.

Na tem posiedzenie zakończono.

Solarski adjutant. Za prezesa: *S. Borowski.*

Protokół

z Walnego zgromadzenia Towarzystwa ochotn. straży pożarnej w Łuczycach (powiat Sokal) z dnia 26. lutego 1893.

Walne zgromadzenie przyjęło protokół ostatniego zgromadzenia i sprawozdanie za rok 1892 bez zmiany, do wiadomości. Dalej przyjęło rezolucyę komisyi o lustracyi rachunków i rewizyi inwentarza za rok 1892 i udzieliło Wydziałowi absolutoryum. Do funduszu żelaznego przeznaczono 10 złr.

Po dzień ostatni grudnia 1892 liczyło Towarzystwo członków 150, a stan jego majątkowy wynosił 522 złr. 59 ct.

Lewitowicz, prezes. *Cichocki*, naczelnik korpusu.

Protokół

z Walnego zgromadzenia ochotniczej straży pożarnej w Oświęcimie z dnia 2. lutego 1893.

Miejsce zebrania: Sala obrad Rady miejskiej. Początek o godz. $3^1/_2$ popołudniu.

Przewodniczący: burmistrz miasta Józef Smieszek. Obecnych członków 41.

Porządek dzienny.

1. Odczytanie i zatwierdzenie protokołu z poprzedniego Walnego zgromadzenia. 2. Sprawozdanie Wydziału z czynności za rok 1892. 3. Wybór Wydziału (prócz naczelnika i tegoż zastępcy.) 4. Wnioski członków. 1) Protokół z poprzedniego Walnego zgromadzenia przyjęto do wiadomości i zatwierdzono. 2) Wydział ochotnicrej straży pożarnej w Oświęcimie w ciągu roku 1892 odbył 11 posiedzeń, których przebieg i treść uchwał znajduje się w dotyczącej księdze protokołów.

Stowarzyszenie liczy 2 członków honorowych (Edward Czermak i Jan Stankiewicz) 33 członków czynnych i 39 wspierających.

Do protokołu podawczego wpłynęło 59 exhibitów z których tylko 2 niezałatwiono.

Straż występowała 24 razy, a mianowicie 17 razy w paradzie podczas różnych uroczystości, a 7 razy podczas pożarów.

Dnia 23. lutego 1892 na pogrzebie ś. p. Andrzeja Radwańskiego, byłego burmistrza miasta i członka wspierającego. Zgromadzenie uczciło pamięć tego przyjaciela stowarzyszenia strażackiego przez powstanie z miejsc.

Dnia 8. grudnia 1892 podczas nabożeństwa i otwarcia Czytelni ludowej, na której wszyscy członkowie korpusu w charakterze członków się zapisali i chętnie z niej korzystają.

Przy pożarach: dnia 13. kwietnia 1892 w domu Michała Wiśniewskiego w Oświęcimie (ogień dachowy), dnia 26. maja 1892 w domu Mojżesza Schnitzera w Klucznikowicach (ogień dachowy), dnia 14. czerwca 1892 w Starych Stawach (korpus otrzymał dziękczynne pismo Rady gminnej w Starych Stawach za energiczny i skuteczny ratunek), dnia 22. sierpnia 1892 przy pożarze miasta Zatora, dnia 31. sierpnia 1892 ogień u Filipa Kwapczyka w Oświęcimiu (ugaszony przez nocne pogotowie), dnia 2. września 1892 przy ogniu kominowym u Jędrzeja Michalskiego w Oświęcimiu, dnia 28. września 1892 przy ogniu dachowym na budynku gminnym w Oświęcimiu pod l. k. 31.

W czasie od 1. maja do końca października odbywały się nocne pogotowia z 3 członków się składające.

Szkoły strażackiej korpus nie utrzymuje z powodu braku strażnicy ogniowej.

Ogólnych ćwiczeń strażackich odbyło się 7 nie wliczając kursu strażackiego.

Urządzono dla członków straży jedną zabawę z tańcami i jedną majówkę.

Stan kasy stowarzyszenia przedstawia się jak następuje:

Dochód.

1. Zapas kasowy z końcem roku 1891	66 zł.	44 ct.
2. Subwencya gminy	120 „	— „
3. Z grzywien policyjnych	9 „	— „
4. Z wkładek członków wspierających	153 „	75 „
5. Za wypożyczenie hydroforu	3 „	— „
6. Datek od p. Salamona Randa	10 „	— „
7. Czysty dochód z majówki	3 „	94 „
8. Towarzystwo ubezpieczeń w Krakowie	66 „	— „
Razem	432 zł.	13 ct.

Rozchód.

1. Obsługa	28 zł.	80 ct.
2. Naprawa rekwizytów	7 „	30 „
3. Guttermanowi za hełmy	130 „	54 „
4. Portorya, telegramy, książki	8 „	29 „
5. Wydatki kancelaryjne	17 „	— „
6. Trumna dla zmarłego strażaka	5 „	— „
7. Nafta i drobne przybory strażackie	3 „	12 „
8. Uszycie szarawarów	10 „	60 „
9. Majówka strażacka	30 „	— „
10. Za sukno na ubrania	36 „	— „
11. Wydatki przy pożarach	4 „	05 „
12. Za drelich	9 „	13 „
13. Adwokatowi za obronę i koszta procesu	49 „	— „
14. Inne drobne wydatki	13 „	65 „
Razem	352 zł.	48 ct.

Zestawienie.

Dochód	432 zł.	13 ct.
Rozchód	352 „	48 „
Gotówka	79 zł.	65 ct.
Na książeczce kasy oszczędności	81 „	22 „
Razem	160 zł.	87 ct.

Walne Zgromadzenie wysłuchawszy sprawozdania Wydziału, uchwala udzielić temuż zupełne absolutoryum i równocześnie do komisyi rewizyjnej na rok 1893. wybiera Panów: Jana Ćwiklickiego, Franciszka Ćwiklickiego i Antoniego Własińskiego.

Walne Zgromadzenie postanawia wybór nowego Wydziału przeprowadzić przez aklamacyę i do nowego Wydziału na jeden rok urzędowania, wybiera następujących członków: jako Wydziałowych: Dra Antoniego Ślosarczyka, Antoniego Polaszka, Edwarda Jaśkiewicza; jako komendantów oddziałowych: I. oddział Ludwika Stankiewicza, II. oddział Jana Ćwiklickiego, III. oddział Leona Radwańskiego, IV. oddział Dra Józefa Marynowskiego: jako zastępców wydziałowych: Franciszka Karasińskiego, Ernesta Katzera, Antoniego Czernego; jako zastępców komendantów oddziałowych: I. oddział Edwarda Schertza, II. oddział Własińskiego Antoniego, III. oddział Dorulę Władysława, IV. oddział Pomietlarza Feliksa.

Wniosek strażaka Franciszka Zygmunta: „W imieniu wszystkich strażaków, stawiam wniosek, aby p. Antoniego Szczerbowskiego, naczelnika straży, zamianować honorowym członkiem.“

Wniosek ten poparty przez Dra Antoniego Ślosarczyka długą przemową, wykazującą rzeczywiste zasługi p. Antoniego Szczerbowskiego, został jednogłośnie uchwalony. Na tem posiedzenie zakończono.

Józef Śmieszek, przewodniczący. *Edward Jaśkiewicz,* członek Wydziału.

Sprawozdanie

z Walnego Zgromadzenia ochotniczej straży pożarnej w Podwołoczyskach z dnia 2. stycznia 1893 roku.

Na porządku dziennym były następujące sprawy:

I. Odczytanie sprawozdania z czynności Wydziału i Naczelnika ochotniczej straży ogniowej p. Józefa Mayra, za czas od 9. lipca do końca grudnia 1892., z którego powzięto następujące szczegóły:

1. Korpus liczy dotychczas 28 członków czynnych, a 17 wspierających.

2. Członkowie czynni w porze letniej i jesiennej co niedzieli zrana odbywali ćwiczenia musztry porządkowej i z przyrządami, oraz szkołę sygnałów na trąbkę, pełnili także w tym czasie służbę pogotowia nocnego aż do 1. listopada 1892.

3. Korpus dwukrotnie występywał publicznie raz w dniu 18. sierpnia 1892 na solennem nabożeństwie z powodu urodzin Najjaśniejszego Pana w rz. kat. kościele i bożnicy miejscowej, powtóre, dnia 15. października 1892 na pogrzebie ś. p. Antoniny Skowrońskiej, córki c. k. zarządcy pocztowego, która występywała dnia 2. lipca z. r. na koncercie danym na dochód ochotniczej straży ogniowej.

4. Towarzysze ochotniczej straży dwukrotnie byli czynnymi przy ogniu w Podwołoczyskach i Zadniszowce, które stłumiono w zarodzie.

5. Wydział odbył cztery posiedzenia, na których oprócz spraw bieżących uchwalono zawezwać i zawezwano gminę miasteczka Podwołoczysk, nie posiadającej dotąd przepisanej ustawą straży ogniowej gminnej, do złożenia deklaracyi, czy i w jakiej mierze zamierza przyjść z pomocą ochotniczej straży pożarnej w zamian za usługi, jaka takowe miasteczku ofiaruje. Gmina jednak mimo rozpoczętych pierwotnie rokowań i obietnic, w końcu nie dała żadnej deklaracyi i w ciągu ubiegłego półrocza niczem nie przyczyniła się do ułatwienia zadania ochotniczej straży ogniowej.

II. Następnie kasyer p. H. Ostersetzer odczytał sprawozdanie kasowe, z którego powzięto następujące szczegóły:

1. Korpus ochotniczej straży ogniowej w chwili zawiązania posiadał z dochodu z koncertu i dobrowolnych datków gotówkę	222 zł.	97 ct.
2. Z wpisowego i wkładek miesięcznych członków czynnych i wspierających wpłynęło do końca roku 1892	58 „	50 „
3. J. W. Dr. Leon hr. Piniński ofiarował	10 „	— „
4. Wny Witold Zawadzki z Orzechowa	50 „	— „
5. Burmistrz miejscowy B. Zimmermann	5 „	— „
6. Członkowie, którzy zamówili sobie własne mundury za poręką towarzystwa złożyli ratami	105 „	— „
Razem	451 zł.	47 ct.
Natomiast poczynione wydatki na mundury, hełmy, pasy, linki, toporki i t. p. wynoszą	620 „	86 „
pozostaje jeszcze niedobór	169 zł.	39 ct.

Walne Zgromadzenie przyjęło obydwa sprawozdania do wiadomości i udzieliło Wydziałowi absolutoryum.

III. Następnie na wniosek przewodniczącego p. G. Kreinera, uczczono pamięć ś. p. Dezyderyusza Schneidera, byłego członka Wydziału przez powstanie, poczem przystąpiono do wyboru Wydziału na rok 1893.

IV. Zgromadzeni jednogłośnie wybrali przewodniczącym p. Gabryela Kreinera, kierownika komisaryatu policyi, a tegoż zastępcą p. Fryderyka Dormusa, naczelnika stacyi w miejscu.

Naczelnikiem wybrano jednomyślnie p. Józefa Mayra, tegoż zastępcą p. Izydora Kozowera i A. Gołębiowskiego. Do Wydziału wybrano p. p. Ferdynanda Herzoga, Hermana Ostersetzera, Natana Katznera i Roberta Wiesla. Na komendantów oddziałów wybrano p. p. Juliana Baczyńskiego, Wilhelma Geldarta i Zacharyasza Rybaka.

V. Na wniosek naczelnika p. Mayra, Walne zgromadzenie uchwaliło:

1. JW. Dr. Leonowi hr. Pinińskiemu, posłowi do Rady państwa i Wnemu Witołdowi Zawadzkiemu, właścicielowi dóbr Orzechowce za hojne datki, ofiarowane na cele ochotniczej straży ogniowej w Podwołoczyskach, złożyć publiczne podziękowanie i zamianować ich pierwszymi honorowymi członkami.

2. Ponownie wezwać gminę miasteczka Podwołoczysk do złożenia stanowczej deklaracyi w sprawie odpowiedniego przyczynienia się do utrzymania i rozwoju ochotniczej straży ogniowej.

W końcu przewodniczący wyraził wszystkim obecnym członkom podziękowanie za dotychczasową działalność i zachęcał tychże do wytrwania nadal w gorliwem spełnianiu obowiązków.

Kreiner, przewodniczący. *Józef Mayr*, naczelnik.

Protokół

z Walnego Zgromadzenia ochotniczej straży pożarnej w Wilamowicach z dnia 18. stycznia 1893 roku.

Przewodniczący: Jan Kaleta, prezes. Obecnych członków 16.

Po odczytaniu protokołu z ostatniego posiedzenia, naczelnik straży przedstawia w krótkości przebieg działalności Stowarzyszenia w ciągu ubiegłego roku. Nadto składa serdeczne dzięki strażakom za poświęcenie bez granic, położone koło ratowania mienia dotkniętych pożarem w tutejszej gminie, tudzież w Nowej wsi. W końcu zachęca do regularnego uczęszczania na ćwiczenia i do gorliwego i sumiennego pełnienia przyjętych na siebie obowiązków.

Następnie przechodząc do porządku dziennego, Walne Zgromadzenie załatwia następujące sprawy:

1. Zatwierdza statut ochotniczej straży pożarnej, mocą którego Towarzystwo przyjmuje na siebie obowiązek gminnej straży pożarnej.

2. Przyjmuje do wiadomości sprawozdanie komisyi szkontrującej roczne rachunki Towarzystwa za rok 1892. i udziela naczelnikowi i kasyerowi absolutoryum.

3. Zatwierdza jednomyślnie wypracowany przez p. Jana Nikla wzorowy regulamin służbowy.

4. Uchwala projektowaną przez Wydział roczną płacę dla posługacza ochotniczej straży pożarnej w kwocie 5 zł.

5. Wybiera do komisyi, mającej sprawdzić rachunki funduszu ochotniczej straży pożarnej za rok 1893 pp. Juliana Danka, Józefa Nikla i Józefa Foxa.

Po załatwieniu spraw będących na porządku dziennym Walne Zgromadzenie przystępuje do przeprowadzenia wyboru naczelnika, komendantów I. i II. oddziału i tychże zastępców.

Na mocy głosowania kartkami wybranym został jednogłośnie naczelnikiem straży p. Jan Nikiel, a jego zastępcą 10 głosami p. Franciszek Foks; komendantem I. oddziału p. Józef Waligórski, tegoż zastępcą p. Franciszek Kuczmierczyk, zaś komendantem II. oddziału p. Franciszek Nowak i tegoż zastępcą p. Julian Danek.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Jan Nikiel, naczelnik straży. *Jan Kaleta*, prezes.

Michał Fox, sekretarz.

Wiadomości bieżące.

Horodenka. Walne zgromadzenie Towarz. ochotn. straży pożarnej, wybrało następujący Wydział: Prezes: JWny Jakób baron Romaszkan, zastępca i naczelnik korpusu: p. Julian Neuburg, zastępca naczelnika: p. Władysław Kögler, instruktor: p. Marceli Schindler, wydziałowi: pp. Ludomir Cieński, Albin Arciszewski. Aleksander Robacki, Tytus Zulauf, dr. Henryk Palester, Karol Malarski, Grzegorz Fiderkiewicz, sekretarz: Albert Wortmann.

Redaktor odpowiedzialny: Piotrowski Aleksander. Nakładem „Związku ochotniczych straży pożarnych“.

Z Drukarni Pillera i Spółki we Lwowie.